

Odgovor na zahtevo Ust. Sodišča za dopolnitev ustavne pritožbe glede nesorazmernosti volilnih okrajev in drugih nepravilnosti na volitvah 2022

Spoštovani !

Na poziv prejet dne 25. 4. 2022 vam pošiljam zahtevane dopolnitve in dodatne argumente za razveljavitev volitev v D Z v letu 2022

A) NESORAZMERNOST VOLILNIH OKRAJEV

1. Podlaga pritožbe je nepravna in neustavna ter skrajno nepopolna izpolnitev posamičnega akta to je Odločbe naslovnega to je Ustavnega sodišča (U-I-32/15-56, dne 8. 11. 2018) s katero je Ustavno sodišče RS 4.člen Zakona o določitvi volilnih enot za volitve poslancev v Državni zbor (ZDVEDZ) odločilo da so volilni okraji neskladju z Ustavo ((Uradni list RS, št. 24/05).
2. Kršene so človekove pravice in temeljne svoboščine, kar povzemamo z navedbami iz obrazložitve naslovnega sodišča na naslednji povezavi - <https://www.us-rs.si/media/u-i-32-15.pdf> vsak glas volilca ne šteje niti približno enako.
3. Razmerja med volilnimi okraji so nepravična in diskriminatorna in imajo za posledico izkrivljen volilni rezultat. 4. člen Zakona o določitvi volilnih okrajev kar je v neskladju s 1., 2. in 20. členom Zakona o volitvah v Državni zbor (v nadaljevanju ZVDZ), posebno pa z drugim odstavkom 20. člena ZVDZ, V skladu s katerim bi morale biti volilne enote in okraji oblikovane tako, da bi bila čimbolj zagotovljena vsaj približno enaka specifična teža volinega glasu volivca. Vse to je neposredno navedeno v jedru teksta pritožbe.
4. Dopustno razmerje neenakosti, ki ga navaja odločba US je namreč 1,10 do 1,15, dejansko pa je odstopanje mnogo večje – 1,27

Več o tem npr. v prispevku prof. dr. Jernej Letnar Černiča "Neenaka volilna pravica" na povezavi <https://www.iusinfo.si/medijsko-sredisce/dnevne-novice/257612>.

Datum seznanitve po katerem sprašuje U S, je nesporen, prekoračeni so vsi roki, ki jih je za uskladitev določilo Ustavno sodišče. Sicer pa glede zavedanja neustavnosti velja datum 8. 11. 2018 (U-I-32/15-56).

5. Ustavna pritožba je vložena pravočasno to je neposredno pred potrditvijo mandatov v DZ, kar pomeni predno začno učinkovati učinkovite posledice neustavno pridobljenih poslanskih mandatov.
6. Tudi predsednik države je večkrat opozarjal, da lahko pride do ustavne pritožbe ob izvedbi volitev v D Z zaradi omenjene diskriminatorne ureditve meja volilnih okrajev.
7. Podpisani pričakujemo proaktivno vlogo Ustavnega sodišča glede spoštovanja lastnih odločb.
8. Ne razumemo, pa da moramo državljani US braniti pred US. Dokazovanje izčrpanosti drugih pravnih sredstev je v tem primeru po našem mnenju nepotrebno saj predpostavljamo, da bo pritožba v zaščito ustavne norme pozitivno sprejeta, saj je bil izrek odločbe 8.11.2018 sprejet z nedvoumno večino – s soglasjem vseh 9 sodnikov.
9. Skratka: pričakujemo, da bo US tudi zaradi obrambe lastne integritete in dostojanstva ustavnih sodnikov samih - ob nespoštovanju svoje ustavne odločbe s strani drugih vej oblasti, odločilo, ne le v obrambo demokracije, pač pa tudi v obrambo svojih lastne verodostojnosti, in bo pritožbi ugodilo.
10. Ta, očitno shizofrena situacija, je sicer zelo enostavno rešljiva s tem, da US izda sklep o neveljavnosti volitev in to stori pred potrditvijo poslanskih mandatov v D Z. Sklep mora biti opremljen s pogojem, da se do uskladitve zakona o volilnih okrajih z Ustavo, volitve odloži toliko časa, da DZ opravi svojo zakonodajno dolžnost.
11. Seveda pa je tudi možnost ,da US samo sprejme zakon o okrajih kar seveda ne bi bilo prvič

B) DRUGE VRSTE NEPRAVILNOSTI, KI SE NANAŠAJO NA VOLILNIO KAMPANJO, NEPRAVILNOSTI NA SAMIH VOLITVAH TER NEPRAVILNOSTI PO VOLITVAH

Mahinacije medijev v predvolilni kampanji:

- a) V kampanjo parlamentarnih strank so bile v soočenjih nezakonito vrinjene neparlamentarne stranke in liste.
- b) Mediji (Pop TV) so pogojevali in sami vsiljevali ter tudi izsilili izbiro nastopanja izrecno od njih izbranega kandidata, ne pa kandidatov po volji in izbiri volilnega štaba stranke ali liste (lista Povežimo Slovenijo)
- c) Prišlo je do brutalnih napadov in medsebojnih obračunov in celo demonstrativno zapuščanje soočanj
- d) Koncepti in programi strank in list v predvolilni kampanji sploh niso bili predstavljeni, ali pa zelo malo

- e) 25 % glasovalcev na volitvah je ostalo brez poslanca, kar je doslej najhujša deformacija volilnega rezultata na volitvah v vseh 30 letih

Volilne mahinacije :

Da je bila volilna kampanja po demokratičnih standardih Evrope povsem nedopustno groba in motena je sicer razvidno iz številnih primerov, katerih tukaj navajamo le del. Nikoli ni prišlo do neposrednega soočenja glavnih protagonistov volitev. Nekaj primerov:

- a) Direktor DVK je za primer da se volivci pri glasovanju zmotijo po TV dal navodilo naj izbrano izbiro prečrtajo in obkrožijo novo. To je povsem nedopustno, saj odpira prosto pot, za naknadno popravljane in manipulacije z glasovnicami.
- b) V večih volilih okrajih (primer je v okolišu Bizovik, kar pa še zdaleč ni edini primer) je zmanjkalo glasovnic. Mnogi volivci niso čakali na dostavo novih in so odšli in potem sploh niso glasovali.
- c) Pojavile pa so se glasovnice brez žiga. V volilnem okraju kamor spada kraj Vodice in kjer je kandidirala Marta Kos je kandidatka zmagovalne liste je dobila več glasov kot je volilnih upravičencev
- d) Direktor DVK Dušan Vučko je na RTVSLO volivcem javno sporočil, da glasovnice brez žigov niso veljavne, a vendar so se take glasovnice upoštevale.
- e) Glasovnice se z volišč v volilno enoto niso prenašale v zaprtih zapečatenih KUVERTAH ampak popolnoma nezaščitene, kar je povsem nedopustno
- f) Mnogi primeri so razvidni iz člankov raziskovalne novinarke Mojce Vočko, ki jih je objavila v svojem spletnem mediju *DOSJE*, <https://mojcavocko.si/>:
- članek: "***Ukradene volitve: glasovnice brez žiga neveljavne!***", objavljen 26. aprila 2022, <https://mojcavocko.si/ukradene-volitve-glasovnice-brez-ziga-neveljavne/>;
  - članek: "***Volilna prevara Slovenije***", objavljen 27. aprila 2022, <https://mojcavocko.si/volilna-prevara-slovenije/>
  - članek "***Volitve 2022: Vučko slepomiši, zlorabe kričijo***", objavljen 28. aprila 2022, <https://mojcavocko.si/volitve-2022-vucko-slepomisi-zlorabe-kricijo/>
- g) Ves potek kampanje je bil takšen, da volivcem ni bila dana možnost primerjav in odprtega ter neposrednega soočanja programov in vodilnih kandidatov nastopajočih na volitvah. Novinar TV voditelj nacionalne televizije RTVSLO g. Igor Pirkovič pa zaradi poizkusov objektivnega vodenja soočenj še danes doživlja grožnje s smrtjo in zasmehovanje in šikaniranje kolegov novinarjev javne TVSLO
- h) Nadzor nad volitvami je onemogočila informacijska pooblaščenka in sama DVK, ki ni dovolila nadzora z vpogledom na rezultate iz posameznih volišč. DVK je namreč s preglasovanjem odločila-zavrnila večji nadzor (namesto zgolj 1 člana stranke, obenem ko je DVK zavrnila možnost vpogleda v volilno dokumentacijo).
- i) Sumarni rezultat volitev bi moral biti enak sešteveku vseh rezultatov s posameznih volišč. Ta nadzor pa je bil s strani informacijske pooblaščenke onemogočen.

- j) Izginile in izgubile so se glasovnice poslane Slovincem po svetu (Argentina in drugje) gre za večje število, ki terja policijsko forenzično preiskavo

Povolilne mahinacije D Z in predsednika države

- a) Predsednik republike je že izdal ukaz za sklic konstitutivne seje DZ. Po poslovniku DZ, ki je mala ustava DZ, vendar konstitutivna seja DZ sploh ne obstoja. Obstojajo le redne in izredne seje D Z. Torej take za katere je treba pridobiti mnenje-stališče Zakonodajno pravne službe DZ. Ukaz predsednika države je torej neustaven, saj ni v skladu s poslovníkom. Ta obvod ni samo formalna napaka ampak je zavestna kršitev-bypass, z namenom izogniti se obveznemu mnenju zakonodajno pravne službe DZ (ZPSDZ), glede podelitve mandatov, torej tudi tistih kandidatov, ki so zaradi utemeljenih razlogov sporni.
- k) Potrditev mandatov brez stališča ZPS DZ torej ni zakonita, je nelegalna in nelegitimna ter je obenem moralno sporni odpustek vsem potencialno spornim kandidatom.
- l) Nadalje glasovnice mnogim slovenskim državljanom v tujini niso bile pravočasno dostavljene in je njihov glas izpadel iz volilne tekme. To je direktor DVK tudi javno priznal na RTVSLO v oddaji Odmevi. Žal pa za nepopravljivo napako DVK ne odgovarja nihče.

ZAKLJUČEK:

Volitve morajo biti LEGALNE – to je zakonite, hkrati pa tudi LEGITIMNE. Splošen vtis je, da so bile volitve v nenormalnem sovražnem vzdušju, kakršnega doslej ob volitvah nismo poznali. Sovražnost pa zamegli um ter onemogoča racionalno presojo in razumno izbiro, ki bo v skladu s svobodno voljo državljanov in volivcev.

Od Ustavnega sodišča je odvisno ali bo ravnalo načelno in v javnem interesu in si bo prislužilo dostojanstvo in spoštovanje ali pa bo oportunistično pokleknilo pred nasiljem medijsko večinsko nedemokratsko in v nasilje usmerjeno dirigirano javno mnenje.

Apeliramo na US, da stopi v bran razuma, zakonitosti in legitimnosti ter zaustavi vse volilne postopke, ki niso v skladu z demokratičnimi normami in s poštenimi volitvami.

V nasprotnem primeru bomo pritožniki iskali pravico na ESČP in drugih organih EU. Volitve v Sloveniji namreč vzbujajo tudi veliko mednarodno pozornost. Zelo nenormalno bi bilo če bi nas v to prisilile šele EU institucije pol leta ali leto kasneje po končanih volitvah.

Naša pritožba ni pogojena z aktualnim volilnim izidom saj je bila vložena 4 dni pred volitvami in zato odklanjamo vsakršno politično špekulacijo ali kalkulacijo glede na konkretni rezultat volitev.

Nekateri ugovarjajo naši pritožbi in ji oporekajo, češ da bi bila razveljavitev volitev nemogoča, ker bi s tem oporekali legalnost in legitimnost vseh dosedanjih volitev, kar pa ne drži, saj je bila neustavnost priznana in ugotovljena kot nedopustna s strani Ustavnega sodišča šele pred zadnjimi volitvami, to je 8.11.2018. Od takrat do danes – do leta 2022, pa namreč nismo imeli državnozborskih volitev.

Mnogo kje v svetu razveljavljajo volitve, referendumov pa ne. V Sloveniji smo 2018 razveljavili referendum, volitev pa za mnogo hujše prekrške in anomalije še nismo nikoli.

Poštenost volitev naj bi bila osnova za zadovoljstvo in naj bi bila v dobrobit vseh državljanov in volivcev, brez diskriminacije aktivne in pasivne volilne pravice kogarkoli - posameznikov in skupin državljanov.

Še huje pa je, da je zaradi nepravočasno dostavljenih glasovnic in nelegalnih – nežigosanih glasovnic prizadeta večja skupina volivcev - zamejcev in zdomcev ter drugih slovenskih državljanov doma in v tujini, kar vse skupaj - hkrati z nedopustno sistemsko idiskriminacijo z volilnimi okraji v mnogo čem prispeva, k temu, da 25 % oddanih glasov volilcev v teh volitvah ni uspelo izvoliti poslanca.

Pričakujemo, da bo Ustavno sodišče, ki edino poseduje to moč, ustavilo vse postopke v zvezi s spornimi volitvami, dokler se glavne anomalije ne odpravijo in raziščejo. Volitve pa naj se ponovijo takoj ko bodo neustavnosti odpravljene. Odredba o začasnem zadržanju volilnih postopkov ne bo povzročila nobene omembe vredne škode, bo pa ključna za nadaljnji razvoj demokracije.

Odprava anomalij v volilnih postopkih bo za družbo kot celoto zdravilen proces, predvsem pa bo pomembna za povečanje integritete in ugleda institucij, tako sedanje sestave Ustavnega sodišča kot tudi Državnega zbora. Odnos med obema pa je pomemben tudi na dolgi rok, kot razmerje med dvema vejama oblasti.

Na koncu poudarjamo, da je preizkus pritožbe na US, spričo pomembnosti akta volitev tako pomemben, da je o nadaljnji obravnavi pritožbe nujno odločanje vseh sodnikov, ne zgolj ožjega senata saj je bil tudi sklep 11.8.2018 o neustreznosti volilnih okrajev sprejet po temeljiti razpravi vseh in s soglasjem vseh sodnikov Ustavnega sodišča. Upamo da bo tako tudi tokrat, saj gre tudi za obrambo že sprejetega sklepa s strani sodnikov samega U S.

Na koncu še opomba o pravnem interesu – med 6 vlagatelji pritožbe smo tako kandidati na volitvah kot običajni volivci. Podpisniki obenem pričakujemo tudi, da bo seja ustavnega sodišča o tej pritožbi javna. To kar zahteva U S od drugih sodišč, naj uveljavi pri sebi.

S spoštovanjem!

Vili Kovačič, Ljubljana, Na Straški vrh 26

Tomaž Štebe, Mengeš Hribarjeva 35 I.r,

Milan Krišelj, Visoko pri Kranju, 115, I.r,

Dr. Julijan Bertoncelj, Orehek pri Kranju, Zasavska 27 I.r,

Vitomir Gros, Ljubljanska 4 Kranj, I.r.

Darko Postružin, Cikava 51, Grosuplje, I.r